

СРПСКА НЕЗАВИСНОСТ

ЦЕНЕ ЗА СРБИЈУ:
 ЗА ГОДИНУ 24 ДИНА, НА ПО ГОДИНЕ 12 ДИНА, НА ЧЕТВРТ ГОД. 6 ДИНА.
 ЗА ОСТАЛЕ ЗЕМЉЕ НА БАЛКАНСКОМ ПОЛУОСТРВУ:
 ЗА ГОДИНУ 30 ФРАКАКА, НА ПО ГОДИНЕ 15 ФР. НА ЧЕТВРТ ГОД. 8 ФР.
 ЗА АУСТРО-УГАРСКИ:
 ЗА ГОДИНУ 15 ФОР. У БАНЦИ, НА ПО ГОД. 8 Ф. НА ЧЕТВРТ ГОД. 4 Ф.
 ЗА СВЕ ОСТАЛЕ ГРАЂАВЕ:
 ЗА ГОДИНУ 36 ФРАН., НА ПО ГОДИНЕ 18 ФР., НА ЧЕТВРТ ГОД. 10 ФР.

ИЗЛАЗИ У БЕОГРАДУ
 УТОРНИКОМ, ЧЕТВРТОМ, СУБОТОМ И НЕДЕЉОМ
 НА ЦЕЛОМ ТАБАКУ
 УРЕДНИШТВО ЈК И АДМИНИСТРАЦИЈА У КРСТУ Г. ТОМЕ АНДРЕЈЕВИЋА
 ОБЈАВЉЕЊЕ БЕЛАН.

ЗА ОГЛАСЕ РАЧУНА СЕ:
 ПРЕД ПУТ 20 ДИНА ПАРА ОД РЕДА, А ПОСЛЕ СВАКИ ПУТ 10 ФР.
 ЗА ПРИПОСЛАНО 50 ПАРА ДИНА ОД РЕДА.
 Рукописи шаљу се уредништву, а претплата администрацији
 "СРПСКЕ НЕЗАВИСНОСТИ".
 УЗКОПИШ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ. НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

Спољни положај Србије.

I.

Дунавско питање добија све већу важност; њему се обраћа велика пажња у свима државама, које су више или мање, посредно или непосредно, за то заинтересоване, а између суседне Румуније и Аустро-Угарске дошло се, поводом тога питања, већ и до неке размислице. Само се чини да ћути Србија, којој Дунав заплува обале од Београда до Тимока. Да ли је то ћутање привидно, или је влада наша занета равнодушна у једноме по наше интересе животном питању? Тако бар изгледа, а то и ако нас и не изненађава, никако не би смело да буде. Јер ево шта је у ствари.

Чланом 55. берлинског уговора утврђено је, да европска комисија, која станује у Галацу, има да изради уредбу о пловидби, о речној полицији и о надзору на Дунаву, почев од Бердапа до Галаца. Та уредба има да се изради *уз савештавање прибрежних држава*, а то су: Србија, Румунија и Бугарска.

Нипта више не налази се у берлинском уговору о овој уредби.

Аустро-Угарска, и непозвана, поднела је прошле године европској комисији у Галацу предлог један у томе погледу, познат као аустро-угарски „предпројект“.

У 3-ћем члану тога предлога стоји: „извршење ове уредбе повериће се једној комисији, која ће се звати „Дунавска мешовита комисија“, а становаће у Русчуку. Аустро-Угарска, Бугарска, Румунија и Србија биће у њој представљене по једним изаслаником.“

Где је Аустро-Угарска могла наћи основа за овакав предлог, кад у берлинском уговору нема ни спомена о оваквој комисији? Кад је берлински уговор оставио европској комисији да изради уредбу о пловидби, он јој је, без сумње, оставио и право надзора, а само се по себи разуме, да вршење те уредбе припада самим прибрежним државама. Све и да би могло бити говора о прибрежној комисији, Аустро-Угарска не би могла у њој наћи места, пошто она на обалама дунавским испод Бердапа нема ни стопе земље, већ све обале одатле на до Галаца заузимају три суседне прибрежне државе: Србија, Бугарска и Румунија.

Но ни ту се не заустављају претензије Аустро-Угарске. У члану 4 свога пројекта она предлаже изриком и ово: „у мешовитој комисији председаваће аустро-угарски од-

сланик. Она ће решавати по већини гласова; а ако би се гласови поделили, претешуће глас председника.“

Као што би у комисији било четири члана, онда би Аустро-Угарска требала да задобије само још једног за себе, па би онда могла решавати сва питања по својој вољи и у свом интересу.

Разлажући пре неколико месеци ово исто питање на другом месту, ми смо изјавили да оваква уредба не би значила ништа мање но предати Аустро-Угарској диктатуру, којом би она на Дунаву угушила слободу пловидбе, сузбивши трговачке бродове свију других држава, које би јој могле правити конкуренцију. А да би себи овај положај за сва времена утврдила, Аустро-Угарска предлаже још у својем пројекту, а наиме у члану 124. ово: „Ову уредбу може по потреби мењати мешовита дунавска комисија, у колико ове измене не би биле у супротности са уредбама европске дунавске комисије.“

Шта значи цео овај предлог Аустро-Угарске? Аустро-Угарска председава у мешовитој комисији, она има у њој два гласа, она решава као апсолутни диктатор, па још има и право да мења пловидбену уредбу по „потреби“, коју би она знала створити.

Ето то је Аустро-Угарска комбинација, због које је Румунија дошла у сукоб са Аустро-Угарском. Краљ румунски отварајући парламенат, рекао је, да животни интерес налажу Румунији, да не пристане на комбинацију, којој би била посљедица да спречи пловидбу од Бердапа до Галаца, и да осигура превагу само једној страни држави над свима другим. Краљ Карло позива Румунију да поднесе све жртве, те да обезбеди слободну пловидбу на Дунаву.

Нипта није мањи интерес Србије од интереса Румуније у слободи пловидбе на Дунаву. Ако је обала румунска дужа од српске испод Бердапа, дужина обале није ни мало меридавна за интересе прибрежних држава. Румунија има излаза и на море, она се граничи и другим државама осим Аустро-Угарске; а Србија налази се затворена Аустро-Угарском са Саве и средњег Дунава до Бердапа, затворена је њоме и од Босне, па ето нас сад у опасности да будемо затворени том истом силом и са доњег Дунава. У рукама Аустрије нашао би се и довоз страних производа са

мора и доњег Дунава, и наш извоз низ Дунав на море. Наше шљиве, а нарочито наше крајинско вино, које је себи пут низ Дунав већ отворило, нашло би се у својем извозу на море спречено. Цео наш економни обрт био би и са севера и са истога и са запада у рукама Аустрије. Толика је важност овога питања по наш економни живот.

Кад се прошле године у ово доба састала европска комисија у Галацу, да претреса Аустро-Угарски предлог, влада од 19 Октобра, наша је земљиште у овоме питању прилично спремно и проучено, а Србију за предлог аустријски ни мало не везау. Она је била одрешених руку да свој избор слободно учини, и она га је учинила, приставши, на жалост на предлог аустријски! Читали смо по новинама, како се румунски одасланик бори за слободу пловидбе, како уза њ пристаје и бугарски изасланик, а српски или ћути, или потпомаже заступника аустро-угарског.

Шта се догодило, да владу српску однеп од заједнице са другим источним државама, кад су им интереси тако солидарни? Да ли наше тада још ново министарство није схватило замашјај и животну важност питања? Не, садашњи министри, докле су још у опозицији били, нису превиђали велике интересе Србије, који овде беху у игри. Они су бар били усвојили мишљење, које је изразио био чувени француски лист „Журнал де Деба“ рекавши („Видело“ од 31. Августа 1880.): „Узлазак Аустро-Угарске у прибрежну комисију с привилегијама, које ова монархија тражи, значи би толико исто, колико и уништење сваке иницијативе у подунавских кнежевина и проширење господарства аустријског и политичког утицаја њеног све до Галаца. Аустро-Угарска имала би у рукама кључ од трију кнежевина; она би им наметнула пловидбено законодавство своје, и овим природним проширењем владала би у кабинетима у Београду, у Букурешту, па и у самој Софији.“

Тако је мислио Пирођанац као опозиционар, а како ради сад као председник српске владе? Узалуд смо му ми још лане обраћали пажњу на то, како Аустрија вешто преде жицу, и докле у Бечу запреда трговачки уговор, у Галацу испреда себи диктатуру на Дунаву. Но на то се није нико ни освртао. Доста се пута осведочило, да уопште има у себи опцијама, а влада је

наша била тада под утицајем свога уображеног успеха од 30. Новембра. У својем заносу она се предала бризи око утврђења свога положаја, разгонећи чиновнике и стварајући установе за своје партијне потребе, а животне интересе Србије на Дунаву оставила је брижљивој нези наше „добре сусетке“ Аустро-Угарске.

Кад је Румунију и Бугарску остављао да се саме боре на смрт и живот за слободу дунавске пловидбе, да ли је Пирођанац био противан заједници источних народа, па их је можда хтео пустити да се усамљени истроше? Та то би био византинизам, а он је, са својим друговима, на сва уста проповедао заједницу источних народа. Тако је он још 5. Септембра 1880. писао („Видело“ бр. 107): „Не само народима на Балканском полуострву, него и мањим народима, који стоје са њима у непосредном додиру, остављен је само један отворен пут, на коме могу задобити и сачувати своју народну самосталност. Тај је пут међусобни споразум, чврсте политичке и економне везе зарад одбране заједничких интереса, једном речи, систем федерације држава на Истоку. Тај је пут већ поздавна познат и у велике прокрчен; на њега су показивали, њега су заступали у разним временима сви прави родољуби, сви зрели државници ових народа, на њега су неточне народе упућивали а и данас упућују путем штампе и путем савета моћни народи, који су источним народима искрени пријатељи било зато, што су с њима сродни, било за то, што у политичкој самосталности источних народа налазе најаче јемство заштите својим рођеним народним интересима.“

Па како је вршио Пирођанац са дружином овај програм, који је заиста мудар и патриотичан? Како је утврђивао са источним народима „чврсте политичке и економне везе зарад одбране заједничких интереса?“ Све ове лепе речи негдашњег програма његовог, данас звоне над њим као потмули звуци смртне пресуде. Он је пустио те народе да се леме и боре, и што до сада није Аустрија успела, има се приписати једино свесном и патриотском отпору Братијана и Коголићана, а наш Пирођанац с друговима тражи да оствари заједницу источну поздравима и телеграмима, које је мењао са Сузмаровим и кумпанџом. Да, „лакше је схватити корист политике, која циља заједничкој радњи



што je stalno u delu izvoditi.“ Tako nam je još u naпред odговorio Piroћanaц u svoјem organu (br. 69. 1880.). Jest, lakše je primati i pizlati kondimente u Sofiju i rашprizvati vatru po Bugarskoј, no niћuшати se iz pokata aустријskih, koji su se kroz kojeкакве forme, duboko заболу u месо Србије. Kad je proшла влада доказивала скупштини да за време рата није могла паћи потребног активног одзива u источних народа осим Црне Горе, па се морала наклонити на једну велику силу, она је говорила о једном диплом. специјалном случају, а Piroћanaц и другови ипак повикаше: „Византинизам! ми не ћемо политику византијску у Београду.“ Дакле, наклонити се на своје вековне пријатеље, то је византинизам, а шта је патриотизам? Можда она сфера надмоћи, у коју сте ви тако безобзирно својим уговорима улетели; или је можда патриотизам оно издавање српских грађана, које је Аустрија на Бањалучком пољу стрељала; или је патриотизам и државничка мудрост она погодба о Босни, којом се посредно призиваје Аустрији право на Босну пре него што је то икоја друга држава учинила? Макар да о мудрости Piroћанчевој никад писмо много мислили, ипак признајемо, да никад писмо могли ни помислити, да је тако иштак, да за Аустрија као дете изигра; велимо иштак, јер још ћемо и то пре веровати, него што би смо изустили коју страшицу реч. За љубав Аустрији он је напустио заједницу источних народа, оставио Бугарску и Румунију, увредио Русију, изгубио мале и велике пријатеље српске, а Србију усамно. Занета, да је на месту Piroћанчевом седео кмет из Жаркова, он, ако и незна шта је политика, за цело би, по својем здравом разуму и српском срцу, боље сачувао Србију од толиких несрећа!

После избора

При овим накнадним изборима неколицине народних посланика, што су јуче обављени, свуда су успели они

кандидати, које је препоручила народно-либерална странка; свуда су изабрани стари посланици, опробани борци за народна права и земаљске интересе. А у Крагујевцу, том средишту Србије, изабран је један од најстабилних и најугледнијих чланова народно-либералне странке, чувени патриота — Тодор Туцаковић.

А како је у Београду, престоници српској? Ту је владина странка одржала велику бројну победу и у исто време претрпела велику моралну поразу; јер све што је одабралијег грађанства у нашој престоници, све што је интелегентнијих и патриотичнијих синова, којима се дичи српска престоница, — све је то одрекло свој глас владиној кандидату и гласало поглавито за кандидата народно-либералне странке, а од чести и за кандидата радикалне странке.

За владиног или „виделовачког“ кандидата гласали су ови друштвени елементи:

1. Ноћни стражари и апсенички чувари;
2. Нижи чиновници, практиканти и канцеларијски послужитељи;
3. Пилари, амали и рабадије;
4. Јевреји и
5. Цигани.

Томе кад се дода оно неколико познатих „виделоваца“, онда ћете добити потпуно слику „виделовачке“ или назови „напредњачке“ странке у Београду како у бројном, тако и у моралном погледу.

Ми немамо ништа против тих бирача, јер они имају право гласа. По нашем уставу, то највеће право грађанско дато је свакоме српском грађанину. У томе је код нас прави: *suffrage universel*; но имамо да приметимо како наши „виделовци“, докопавши се власти, не само што се користе тим широким уставним правом, него га још и дрско па злу употребљују, а у исто време, криве либерале, што су дали таку уставност, што су прибавили Србији слободу и независност!

Либерали не траже од „виделоваца“, тих страних најамника, ни признања, ни благодарности за своје услуге, које су они учинили својој отаџбини и које састављају „најсветлију страну новије српске историје“; они то с поверљивом предају непристрасном суду историје и оцени благодарнога потомства. Ми не бисмо тим поводом удостојили и једне речнице те стране агента, који се о

трошку овог народа тако охоло размеђу, да нису они у својем партајском слепилу, нанели увреду не само народно-либералној странци, и не само трговачком staleжу, него и целом народу српском.

Говорећи о кандидату народно-либералне странке, првоме српском трговцу, који је не само по својем богатству, него и по знању и патриотизму чувен не само у целој српству, него и преко српских граница, као што је наш врли грађанин *Јова Крсмановић*, они, ти туђи измеђари у својем органу, „Виделу“ кажу: „и за вашег кандидата велимо, да у рачунима политичким није ништа друго до једна велика и златом богато окићена политичка нула!“

Свему српском народу добро је познато, да је г. *Јова Крсмановић* не само најбогатији човек у Србији, него и да својом радњом са народним производима највише користи земљи; да је он у трговачко-финансијским пословима признати и уважени аукторитет, кога све владе српске, па и „виделовачка“ често призива и користије се његовим мишљењем у свима тежим трговачко-финансијским питањима; да је он велики патриота, који је у свима тешким приликама, нарочито за време наше свете борбе, не само велике материјалне жртве принео на олтар отаџбине, што ни један Србин посебно, а ни сви „виделовци“ укупно, не могу никад учинити, него је још и сам лично, као командир београдске коњице, примао живо учешће у борби за ослобођење и независност.

Накратко: *Јова Крсмановић* — то је један од најугледнијих синова српских и први човек у нашем трговачком свету, па кад се о њему може казати: „да је политичка нула“, онда шта се може казати о другим Србима, о другим трговцима, па и о самом кандидату владине или назови „напредњачке странке“ — трговцу Николи Спасићу?

Част и поштовање, с наше стране, трговцу Николи Спасићу, али ми смо уверени, да ће и он сам, — јер мислимо да је поштењиви од свију „виделоваца“ укушно узети, — признати, да је *Јова Крсмановић* у сваком погледу далеко од њега паметнији.

Називати „нулом“ кандидата једне најмоћније и најпатриотичније политичке странке, називати „нулом“ *Јову Крсмановића*, то значи безобразно ругати се врлинама грађанским, ругати се патриотизму срп-

ком, ругати се поштењу човечанској. А тако могу чинити само или сума пути, или изроди друштва или издајници отаџбине!

Но нека знају и добро упамте ти туђи најамници, што се усудише да тако лакомислено каљају част праведног гњева божијег, час свете освете народне, неће им помоћи они што сада по власничкој команди, а не по својем уверењу гласају!



Г. Гледстон, на послано му писмо с дипломом од стране српског ученог друштва, одговорио је на адресу г. Ст. Бошковића, председника, овим врстама:

„Dowring Street, Whitehall, 22 Новембра 1881.

„Господине, имао сам част пријети ваше писмо од 22. јуна (које ми је стигло тек пре два дана) у коме ми јављате, да је српско учено друштво било добро да ме избере за почасног члана.

„Ја незнам никако да сам стекао довољно права на част коју ми је друштво учинило, или на толике изразе хвале које сте изволели употребити.

„Али, знајући да они извиру из племенитог осећања и наклоног суђења, ја примам с радошћу ту почаст (комплимент).

Част ми је остати, господине, ваш најискренији

В. Е. Гледстон



СА ВИРАЛИШТА

13-ти Декембар освануо је и омрвао, а у току тога дана свршени су накнадни избори како у престоници тако и по другим местима, где су били наређени, и ми можемо укратком резултатом избора бити задовољни. Колико је либерална странка у Скупштини одступањем неких посланика изгубила, толико је, па још и више, накнадним изборима добила. Странка наша препоручивала је, у духу своје посебности, да се бирају стари одступели посланици, ма они и не били сви чланови либералне странке, но чланови опозиције уопште, и у том погледу може наша странка показати успех, а владина неуспех. Кад се узме у обзир, да су ови накнадни избори вршени под владом, која ни каква средства не презире да до успеха дође, онда се она ипак не може успехом похвалити. Међу агитацијама, које су употребљене у овој изборној борби, најстрашније и најнедостojније су биле агит-

ЛИСТАК

СТЕВАН ПЕТРОВИЋ КИЊАНИН

НАРОДНИ ВОЈВОДА СРПСКИ

ИПШЕ

ЛЕБРА С. КИЊАНИН

професор земље поч. коњички потпуковник

Фаза теби Кињанине Стево

Што отера Киња од Моринца.

(Народна песма)

(НАСТАВАК)

Топови наши ситни и крупни подељени на целој дужи пута. Средства од препајског па до баванишког пута, *Микла Јовановића* бригада (3 батаљона Варадинаца и 2 батерије топова). Десно крило бригада *Шарић* (два батаљона и батерија топова), на јужно-источној страни; Ал ако с ове стране не буде никојег нападаја, сматра се ова бригада као резерва на оном месту, где буде нужде. Ова је бригада зато у резерви, јер је јуче онако храбро и подуже битку сама одржала и велики губитак имала. На великој пијаци батаљон Панчеваца и народни улани, у резерви.

Децембра 21, 1848 године у 8 часова ујутру, стајаше непријатељ

у сред среде ледине, измеђ јабучког и препајског пута 1.200 корачи од наше крајње линије далеко у убојном построју, прве две врете пешадија, трећа уједно и резерва кавалерија. Топова на крилима и у среди прве врете. На свом десном крилу у виноградима наслон на Тамши; један батаљон оделио непријатељу са упутством, да се дочена крај вароши и тим јуриш главне војске приготови. Ал ту стајаше као што знамо *Адам Косанић*. Лево слабине главне војске противникове закрилише две сатије хусара, у разређеном строју, с обе стране препајског друма. Ово оделене знајући нашу оскудницу у коњици јурише, и заиграваше своје коње по утрини. Оно нас пркосом изазиваше — одазвањемо се који час!

Сви топови отворе на један мах на нас своју ватру. Метак за метком просу се на нас. Наши им топови не осташе дужни. Два пуна часа трајала рика топова, а главна се војска није с места макла. Ал тим живље и отважније беше непријатељско десно крило, и где, умал чак до циглане дојурише непријатељи. Сад се *Косанић* својеви олазне те поче зајем да враћа. Управитељ *Бенералног штаба* са своје позиције,

крај вароши па јабучком путу, све видећи, поручи по Јевти Барајину врховном заповеднику трепута; битке, да је *Косанић* прешао у офанзиву, да ће по свој прилици и Кињанин то мало час учинити, и да би *Бенерал* извође бригаду *Михлову Кињанину* уз потпору, а овај очет *Шарића* унутити, почем оне две стране никаког непријатеља преда се немају. *Бенерал* штабни управитељ одјезди сад дужом наше огњане линије на препајски пут, пађе у редути Кињанина, на које место беху у овај час сви непријатељски топови наперени, и пљуском своје лонте бацаху. Кињанин скочи на коња, запаљу шибук, и пође напред, уз њега десно и лево *Бенерал-штаба* и *Тома Стратимировић* поручник од наших млађих улана. Кињанин позове све своје добровољце из Србије, и ови се с места одазову и поћу у поврзину за њиме. Правац наш беше лево крило, друге убојне противникове врете. Што ми даље напред, то већа поврзма, и шири, и ако и ретка и провидљива поворка иза нас, један другог довикивајући и храбрећи. Посаде наше у редутима и пашом растојању мораше остати на свом месту, за сваки несретни случај нама

за остојје. Они по утрини своје коње витлајући хуеари гледаше нас из прва зачуђено, као да би питали: „А шта ће ови“? Ал у тим њани витлаци све патрашке узмицаше. Дођемо на пушкомет од левог крила друге линије, више од слабине, Кињанин назове неврестано пушећи громовитим гласом противнику: „Добро јутро!“ и изметне једну пушку. На то сви наши пешаци иза нас ближи и даљи препуцају, макар многи и у ветар, јер су далеко били. У овај мах загреме иза нас *Адамови* и *Чарашеви* топови, из винограда непријатељу у десцу слабину. Ми се у строгом смислу речи суочисмо са непријатељем. Морашо назначити, да од како поћосмо из редута па до сад, све кораком, ни један топ, ни једна пушка не беше на нас избачена, хусари ни један јуриш бар на име да покушају! Да учинише куд би се ми тројица денули? Лица непријатељевих војника у први мах неко чуђење изражаваху, јачачно о таквом јуришном стубу њих тројце Срба, и необичној дрзости нашој. Тишина на овом месту владаше, ал у виноградима чује се струја јуришања Срба. Први појав што нам се пред очима указао, био је обрт

такође владите странке. Докле наша странка није ничије кандидате нападала, но сад нам је то ограничила, да свога кандидата препоручи, докле су оба владина органа, и „Видело“ и „Радио“, нападали и пржала нашег честитог патриоту Крмаловића, подмећући му као да је он рекао, да овој земљи не требају слободе по заповести. „Како бих ја могао рећи то, који сам оставио своју колевку, у којој нема правде и сигурности, да дођем у ову земљу закона и безбедности?“ Тако је одговорно наш честити сутрашњин кад су му саопштене бљуваотине, које је „Видело“ против њега донело. Из владиних кругова изашло је и у њеном органу, М. 2. обзнањено и друго средство агитације, а наиме да је г. Ристић стављен у пензију. Па и да је, шта би било? Кога мислите пензијом да уплатите? Ње се већ слабо ко боји. Ну би могао и Ристић лакше поднети, но ваш Пироћанин кад би на њега ред дошао, јер Ристић уме да буде умерен и штедљив и у кући и у држави, а ви сте расплакуће и на дому и у држави.

Таким средствима згитује владина странка но и то нису све. Докле смо се ми уздржавали од сваке агитације, докле је владин савезник познати уредник „Радињак“, као бесомучан јурило по сокацима и некажљиво нападао на борбове мирних грађана и осујећивао их. Лепо начело слободног збора и договора брутално је повредио савезник владин, гњављив слободу у име слободе, вршећи ону другу крајност, која се може назвати слободњачком тиранијом. Ми нисмо настрадали ни на кога, ми смо пред изборе казали: „нека се позиву такве владе, каква је ова сад, одазову грађани, како они осећају да им је угодно. Сваки народ има само онакву владу какву заслужује.“

Својим пак бирачима рекосмо ми: „Аво и не буде бројан успех на вашој страни, ви ћете одвести са бираништа победу свести и патриотизма, давши глас свој за једног од најсвеснијих и најосведоченијих патриота, а према себи видећете као и прошле године, Цигане, Јевреје, амаде, пољне стражаре, пандуре, и друге елементе који гласају по команди својих старешава. И ми се нисмо преварили „Девет стотина и више“, вичу власничка класала. Али смо ми, очевидци избора, можемо звати каква је сила и ордија посила „виделовачки“ барјак.

Докле је за кандидата либералног гласао цвет интелигенције, професори виших и средњих школа, најопабранији трговци, најбоље занатлије, цвет свештенства и чиновничтва: докле је други владин кандидат, социјалиста, своје гласове добио као негдашњи сурадник а данашњи савезник „Видела“, које му је на свршетку гласања и уступило сувишаг

од 50 гласова, — каква је војска гласала за главног владиног кандидата?

Прво долазе они, који су лично агитовани у све одговорности напредњачке владавине; по том долазе политички доци, или благодарне средње величине, да оправдају покатољено поверење и своје личне успехе. Даље иду познати „виделовци“ јунаци на подобје Спасојевића и других, који су својим безпрекидним присуством заиста вршили цели да право насиље над онима, којима треба на бираништу да се уклопи с пута. То је војска, која би домакла око стотине. Остало су били они, које смо у изглед ставили, међу којима прво место заузимају Јевреји, који веле да „немају своје царство“, затим цигани, по том патриотије, за тим пандури и одирије, бојазни практиканти, и тако је, кад под девизом „Никола Спасић“ кад „Спаса Николић!“ кад „Никола Спасојевић!“ ишдо цео дан и напредњаци су накрмили својих девет стотина и више. Нека би их сачувало Бог да им се не разбירה за средства која су се кобрљала докле се овај резултат, богато искићен муљам постигао.

Може се намерити каква несташна посланик у скупштини да потргне поново ових историјских „18 динара!“ а овог пута можда и мање!! Влада ће са својим „успесима“ изненадити Европу, ма да би вести о својим губитцима у Крагујевцу и т. д. радо прећутала; они ће задивити пријатеље у Бечу, они ће обрадовати можда чак и Бонтура, који своје акције диже на њиву нумеру! Ми им не завидимо; јер смо ствар видели из ближе, као и што је познајемо дубље.

Још више скокоче би акције Бонтурове кад би Европа знала да је војска, која је задобила за њега битку 13. Децембра састојала се из:

Цигана око.	150
Амала до.	100
Таљигаши око.	100
Ноћних стражара.	80
Одирија и пандура око.	50
Робњанских чувара око.	30
Чланова полиције	6
Писара полиције око.	15
Полицијских практиканата око.	30
Стрводера (инштера)	2
Јевреја око.	200
Колџија ђумручких око.	10
Писмоноша око.	6

Ако влада хоће да обори ове податке, нека изнесе на јавност све протоколе бирачке, те да се свет може уверити, какви су елементи за кога кандидата гласали.

У недељу 13. о. м. обављен је избор посланика за варош Београд. Гласало је од 5.770 бирача свега 1.364. Од отих за Банковића 108, — за Крмаловића 148, за Ценића 188, — а за Спасића 915.

се поделе; Книћанин са Косанићем и својима устопице непријатеља лево око шуме гонећи. Ја са два тона и добровољцима Саве Јовановића из Србије, десно од шуме уз слабињу противнику, преким путем на Франц Фелд свуд на zgodном месту и на топомет позицију узевши, и добром ватром на бегство га журише. Овај стуб присе, поцем је још на црецајском путу стао и на душмана пуцао, и стане пред Франц-Фелд на друму, кроз које немачко село непријатељ у нереду бежаше. — Ал ево нам две сатније хусара с оне стране села, да јурише на нас, и да нас скину једаред с врата. Сад тек приметих ја да су топови под честитим Арсенијем топцијом граничарским, одвећ предњачили, и да су пешаци Савини далеко иза нас заостали и једва се могли видети.

Из ове коже ни куд! Сваки покушај срамног бежања извесна би пропаст била за све нас: „Арсо! не пуцај већ мети на ђузда картаче, па на сто корачи одстојања!“

Ту нам дође Книћанин; прецу се топови и последњи пут с оне стране Франц-Фелда већ у ноћ, на венини отворе ватру на поједине из села кулајуће растројене и раздробљене

У осталим срезovima, где је тога дана такође обављен избор посланика, изабрани су колико смо могли дознати:

1. У Крагујевцу Тодор Туцаковић
2. У Пожаревачком срезу Сима Несторовић.
3. У Куприји Димитрије Цветковић.
4. У Жабарима Павле Радивојевић свештеник.
5. У Крушевцу Арса Дреновац.
6. У Вањи Алексиначкој Љуба Дидић
7. У Јагодина Таса Ђикић.
8. У Темнићу Милија Миловановић.

ТЕЛЕГРАМИ

Уредништву „Српске Независности“

КРАГУЈЕВАЦ, 13. Дец.

У Крагујевцу је за посланика народне скупштине изабран опште поштовани Тодор Туцаковић са 310 противу 181 гласа. Живица народна свест.

КРАГУЈЕВАЦ, 13. Дец.

Независни грађани изабраше независног заступника, челик карактера Туцаковића са 310 против 181 удружених напредњачких и радикалних гласова.

Велико одушевљење. Полицајци и компанија поражени.

КРАГУЈЕВАЦ, 13. Дец.

Победа народне либералне странке. Тодор Туцаковић велеуважени наш грађанин огромном већином гласова са 310 изабран је данас свечано за посланика крагујевачког за народну скупштину против кандидата напредно радикалног Ристе Степића који је једва добио 181. Живела свест народна.

ПОЖАРЕВАЦ, 13. Дец.

Сима Несторовић у срезу пожаревачком са апсо-

лутном већином од 233 гласа изабран за посланика скупштинског.

ТУПРИЈА 13. Дец.

За варош Туприју посланик Димитрије Цветковић, неописано весеље још траје.

ЖАБАРИ, 13. Дец.

Полицијско-напредњачки кандидати стрмоглав пропаше. Народна либерална странка изабра себи за посланика г. Павла Радивојевића попа из Брзохода. Живица свест народа и народни посланик.

ИСПРАВКА

У 38 бр. нашега листа у чланку „седа смртних грехова“ у ставовима где се спомињу епископи, изостављено је: „ОСИМ шабачкога г. Јеронима, који је вазда остао веран својој заклетви и црквеним канонима“. Молимо читаоце да при читању ово исправе.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

Тек је трећи месец, како је „Српска Независност“ развила заставу целокупне народно-либералне странке у Србији и већ има повода и прилике уздању, да је већина народа срцем и душом уз ту заставу. Тешко да је било и да има самосталног политичког листа у Србији са толико броја — уписаника и читалаца, као што га је „Српска Независност“ за то кратко време стекла. Но не само што смо успели да задобијемо читаоце, што би се могло постићи и већом пажњом и вештином у писању но што је у нас обично има,

треће линије кавалерије натраг. Колико смо приметили то се збило без икакве команде, коју би ми морали чути. Људи из друге линије чујући из-а-се неки тутањ — обрну главе, виде да коњица већ узмиче, те се и друга линија обрне, исто тако се зби код прве линије. Команде гласа не чусмо. Обрт и ступање назад канда је следовало природном нагону, на туђем земљишту и околени од овог народа, којег они неправдо нападоше у неправди дакле и одрасности осећајућег се људског срца. Међу тим се наши већ били нагомлади. Прво узмицање беше у кораку, ал беше икакве припреме и покушаја за одбрану, ал ево стигоме и Михлови топови. Сад настаје појав. Непријатељ прошлу ноћ провалио на три места ову редутну линију и заропио прогон да прође са војском. Сад му то беху три тужна теснаца, које тако велика војска безобзирце и павалом морале пројурити, при безобразној ватри наших топова. Било је боме и стрмоглава вратоломла. Сад да је било у нас коњице, све би било смлањено и распућено, но и без ове, поћу им се ово последње догодило. С оне стране пред јабучком шумом наши

четице. Са крај села распришташе се она лева војска у месечину куд који. Непријатељ беше распућен. Книћанин са својих осам јунака на коњи вијаше до ноћи и до Новог Села по снегу, месечини и у 22 Реом зиме сваки одломак, којег би његово орлово око угледало.

Тако се збила ова славна битка на Панчеву. Кад оно о св. Јовану Вршац задобисмо, паде нам пошта шака, и готово свако писмо јадикује и преклише тај дан на Панчеву, где су веле 800 војника које погинули које од зиме сву ноћ бегалући — скапали.

Наш губитак састојао се из седам мртвих (од којих у горњој вароши једна млада прелазећи преко улице буде топом згођена), и осам рањених. Најсветлији доказ редута и заклона. Кад ово данас после двајест и седам година читамо, да су њих тројца, Книћанин и два му још млађа офитира, на коњи, сами самцини у овој отвореној голој ледини на јуриш на целу убојну устројену војску непријатељску од 10.000 војника ударили, чисто нам се чини да сањамо, или да слушамо наше народне песме, како Милош Обилић су два побратима Топлица Милана

и Косачић Ивана на сву турску војску удари; и нама би се ова прича басном чинила, да је писмо очима видели, да писмо случајно лично саучесник истог јуриша били. Стручници западних војска мајаће главом и опорочавати наше дело, јер смо нешто са свим против ратних правила учинили. А зар мајка мери своју и лавовску снагу, кад скочи и чедо своје оване из ноката отме? Зар је Милош Обилић бројао Турке кад је из шатора распореног Амурега излетео?

После ове значајне битке призна а и данас признаје варош Панчево Книћанина за свог избавитеља, па га с тога и почаствује одличјем свог почасног грађанина, хранећи и дан данас у сали своје црквене општине, његову дивно израђену слику у природној величини.

За ове Книћанинове заслуге одправио му је св. патријарх Јосиф Рајичић следеће писмо:

(Писмо му је св. патријарх Јосиф Рајичић следеће писмо:)

Огласи

него, што је замашније и трајније, показује се све више да је наш лист успео да живље покрене и подржи јавну свест о уставном законитом отпору, свест, која је најпоузданије јемство против два подједнако велика зла: с једне стране против устајалости, дремежа и немара; с друге стране против неправилних, страсних трзавица јавнога мњења у неодрљивом нагону да себи нађе одушку.

Ми ћемо од своје стране све учинити, да се покажемо захвални том лепом, ванредном одзиву, којим је читалачки свет наш лист почастио. Сав приход од листа употребљаваће се само на развитак и усавршавање листа. Да би се то што пре и што потпуније постигло, морамо замолити све наше писнике, да претплату уредно и тачно шаљу, јер што буду у томе тачнији и савеснији, тим ће нама лакше бити, да нам лист буде угледнији и по садржини разноврснији.

Осим досадањих одељака нашег листа наумили смо у новој години додати и приповетке и романе, било српске, било словенске или стране, најодабраније, у најбољем српском преводу.

Ослањајући тако будућност и развитак листа на народну свест, на добру вољу и здрави укусе наших читалаца, уверени смо да га оснивамо на најширој и на најтрајнијој основи.

Цене за Србију: на годину 24 дин., на по године 12 дин., на четврт год. 6 дин.

За остале земље на балканском полуотоку: на годину 30 франака, на по год. 15 фр., на четврт год. 8 фран.

За Аустро-Угарску: на год. 15 фор., на по год. 8 фор., на четврт год. 4 фор.

За све остале државе: на год. 46. фран.; на по год. 18 фр., на четврт год. 10 франака.

УРЕДНИШТВО

„СРПСКЕ НЕЗАВИСНОСТИ“

Hogg, Pharmacien, rue Castiglione, 2. à Paris,

HUILE DE HOGG

ХОГОВО УЉЕ

од трескине цигерице



Павреног дејства опробаног већ више од 25 година, против *зудобоље, фтизије, бронхитиса, назеба, кашља, скрфулозних болести, жлезда, кожних болести, отока слезине, белог прања и уопште неизмолости* и т. д. тако исто опробано као изврсан лек за *слабућаву и нежну леуцу*, који се врло лако узима.

Ваља се чувати од подражавања, која хоће да учини ово уље пријатнијим за узимање, а међутим оптерећава стомак и може имати често и хрђаве последице.

Да би сваки био осигуран од преваре и уверен да има *право уље од трескине цигерице* и чисто под именом *Huile de Hogg* нека купује само оно, које се продаје у *троугластим боцама* са именом *Hogg* као и препоруком *г. Лесијера, шефа хемичара на факултету медицинском у Паризу, што се налази на етикету сваке боце.*

Ставаришите у свима главним ДРОГЕРИЈСКИМ ТРГОВИНАМА И АПОТЕКАМА.

ТРАЖИ СЕ ЈЕДАН ПИСАР ЗА српску и румунску кореспонденцију. Понуде се управљају на Brix & Anders Wien, Marijahlferstrasse 19.



СРЕБРНА МЕДАЉА 1876 НОВИ САД

МЕДАЉА ЗА ЗАСЛУГЕ 1876 СЕГЕДИН

Сваке величине, са унапред одређеним гласовима, препоручујем од мене пронађена избушена звона, са главом од ливеног, кованог гвожђа или од дрвета.

Једно овакво звоно од 100 фун. има једнак глас са старе врсте звоном од 140 фун.

Звона лакша од 100 фун. могу се добити у свако доба.

За многобројне наручбине, које се солидно извршују препоручује се

Anton Novotny (Fabrik) Temesvar.

Свакоме бесплатно одправља упуство за потпуно излечење у тајности и са мало трошка, тајних болести скорашњих и застарелих само ваља писати:

EYMIN, à Vienne (Isère) France.

НОВ ПРОИЗВОД

Parfumerie IXORA ED. PINAUD

Сапун IXORA
Есенције IXORA
Испирљива водика IXORA
Помода IXORA
Уље IXORA
Прелих приправљен IXORA
Опат IXORA

37, Boulevard de Strasbourg, PARIS.

La Valoutine

особита параш од пиринца

направљен с бисмутом, па је за то врло добар за лице, приоде за кожу и не види се, а такође даје боју млађаног изгледа и природу нежну.

Може се добити код *III. Фаја*, проналазача у Паризу и код свих парфимера.

Ситинска помада

која то својство има, да одржава мекоет и нежност руку у руку чува од сваке повреде, која би им се утицајем хладноћа могла нанети.

CH FAV,
Parfumerie in Paris
9, rue de la Paix.
Ставаришите код своју парфимера и фризера.

Најбоље САВРШЕНСТВО!



С више места на грађена справа за сечење репе

“САМСОН“

с једним и с више ножева за уметање. Сасвим од гвожђа № 1 30 фор. № 2 на ставицу од кованог

K. K. prio. Maschinen Fabrik von Krauss & Comp. in Wien (Währing).

НЕНАДМАШНО

извоничном



извршношћу

то је са више стран одликован и направљена, од самог гвожђа справа за крунење кукуруза под именом „ГЛОБУС“, којом могу најпростији радници руковати, а продаје се по цени од 35 фор. у ц. кр. привилегисаној фабрики на пољопривредне справе:

Kruss & Comp. in Wien
Währing, Herren-gasse 74—76.
ТРАЖЕ СЕ

ПОУЗДАНИ АГЕНТИ

који би се хтели бавити комисионом продајом законом одобрених 3% државних лозова српских на месечну одплату, Банкарска кућа Ф. Леви у Пешти. Bankhaus F. Lövy Budapest (ungari.)

НАГРАЂЕН НА ИЗЛОЖБИ МЕДАЉОМ

УПАРИЗУ

Sirop Codéine Tolu Zed

СИРУП Д-РА ЗЕД

са Кодешом и Толу; употребљује се против грудних болести или плућних, застарелих кашљава, бронхитиса, катарата и т. д.



RIEGER
MANTER
DOPPEL
STOFFEN
KUNST
FABRIK
WIEN

Прописано на клиникама у Бечу, Паризу, Лондону, Амстердаму
30 година испитана

анатеринска вода

за ста од
Др. Ј. Г. Поп.

и. кр. зубног лекара у Бечу, варош, Богнерова ул. 2.

претпоставља се свакој другој зубној води, као право предохранујуће средство против болести зуба и уста, противу труљења и шупљиве зуба, пријатног је мириса и укуса, јача десни и служи као нечувено чистеће средство за зубе. Иста је изврсна и за испирање грла ових, који пате од вратобоље. Цена је флаши 3 1/2, 2 1/2, 1 1/2 динара.

Попово анатер. зубно тесто, за чишћење, јачање и одржање зуба се уклони смрад и стреш. — Цена је флаши 3 динара.

Попово аромат. зубно тесто од годину година припознато као изредно средство за неговање и одржање уста и зуба. Цена на комад 40 п. дин.

Попов вегетабил. зубни праши чисти зубе, уклања досадни стреш, а глазура зуба добија увек белоћу и нежност. Цена је кутији 40 п. дин.


Попово зубно олово (пломба) за самоиспуњење шупљих зуба.

arom.-medicin. Kräuter-Seife за удепшавање и поправљање лица опробано против све нечистоте коже. — У запечаћеним оригиналним кутијама 1 70 пара дин.

Опозена! Да се избегне фалшификавање, доставља се п. публици, да је свака флаша осим зашт. марке (фирма, хигса, анатер. препарат) још и спољним замотачем увијена, који у јасном васердруку царског орла и фирму показује.

Добити се може у свима апотекама.

Прилепчиве болести



Болести коже, чиреви, крапе болести и т. д. лече се

Депуративним двојцима
Др-а Оливијера

одобреним медицинском академијом у Перизу и владом и четиригодишњим искуством публице засведочени као извршни, употребљују се у болницама. Извесно лечење овим моћним депуративом од улцера, скулмана, афекција скорашњих и застарелих, случаја консективних у устима и гуши итд.

24.000 франака награде


да никаква друга метода нема ових извршних својстава. Лечење пријатно, брзо, невини и поуздано. 62 rue de Rivoli Paris. Консултације од подне до 6 сати и реко писама.

ЛОВАЧКО ОРУЖЈЕ ГАЛАНДА

првог фабриканта европског; 13. rue d'Hauteville, Парис, са фабриком у Бирмингхаму и у Лијежу. —

Албум Галанда, велико дело о оружју шаје се гратис и бесплатно, на захтев преко плаћеног писма.

M. Galand, fabricant d'armes 33. rue d'Hauteville, Paris. 8—52



СТЕВАН СПАСИЋ
(МАЛИ СТЕВА)
ТРГОВАЦ.

Рођен 1813 год. после тешког шесто-дневног боловања 9 Децембра ове године пресели се у вечност.

Ову жалосну вест јављају сродницима, пријатељима и познаницима.

Смедерево
11 Децембра 1881 год.

ОЖАЛОШТЕНА ПОРОДИЦА
СУБРЕГА, Стојанка
СИН, Светозар
ОШАХА, Катарина
УНУЦИ: Стеван
Војислав